

Lovforslag nr. L 34. Fremsat den 6. februar 1984 af finansministeren

Forslag

til

Lov om bemyndigelse til optagelse af indenlandske statslån

Kapitel 1

Lånebemyndigelse

§ 1. Finansministeren bemyndiges til at udstede indenlandske obligationer og andre gældsbeviser, herunder præmieobligationer, til et samlet beløb af indtil 75 mia kr.

§ 2. Udover det i § 1 anførte beløb, bemyndiges finansministeren til at udstede indenlandske obligationer og andre gældsbeviser, herunder præmieobligationer, svarende til afdrag og indfrielse af indenlandske statslån.

Kapitel 2

Særlige regler for præmieobligationslån

§ 3. Lov nr. 145 af 13. april 1938 om mortifikation af værdipapirer finder ikke anvendelse på præmieobligationer.

§ 4. Lov nr. 146 af 13. april 1938 om gældsbreve § 49 finder ikke anvendelse på præmieobligationer og de derpå faldne præmier.

Stk. 2. Præmier, som ikke er krævet udbe-

talt inden 3 år fra forfaldsdagen, tilfalder statskassen.

§ 5. Retten til en uforfalden præmie eller andel i en sådan må ikke i erhvervsmæssigt øjemed gøres til genstand for særskilt køb, belåning eller lignende disposition.

Stk. 2. Overtrædelse af denne bestemmelse straffes med bøde.

§ 6. Ved udbetaling af præmier fradrages en afgift på 15 pct., beregnet af den del af præmiebeløbet, der overstiger 200 kr. Afgiften tilfalder statskassen.

Stk. 2. Præmierne er fritaget for indkomstskat til stat og kommune.

Kapitel 3

Ikrafttrædelse

§ 7. Loven træder i kraft ved bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 2. Kapitel 2 finder kun anvendelse på præmieobligationslån, der er udstedt eller forlænget efter lovens ikrafttræden.

Stk. 3. Lov nr. 618 af 8. december 1982 om bemyndigelse til optagelse af indenlandske statslån § 2 ophæves.

Bemærkninger til lovforslaget

Den søgte bemyndigelse skal i lighed med tidligere lånebemyndigelser tjene til at modvirke likviditetsvirkningen af det statslige budgetunderskud. Budgetunderskuddet indebærer isoleret set en udvidelse af likviditeten i samfundet, som uden indgreb ville betyde en kraftig lempelse af pengepolitikken, hvilket ikke ville være forsvarligt. Gennem salg af statspapirer modvirkes denne likviditetsvirkning.

I lighed med den seneste lånebemyndigelse er der tale om en samlet nettobemyndigelse til finansministeren, omfattende en forøgelse af den indenlandske statsgæld med indtil 75 mia kr. Finansministeren bemyndiges herudover til at refinansiere afdrag og indfrielse på indenlandske statslån, der forfalder efter lovens ikrafttræden.

Som led i regeringens bestræbelser på at forenkle statsadministrationen er bemyndigelsen udvidet til at omfatte nyudstedelser og forlængelser af præmieobligationslån, der hidtil er blevet udbudt med hjemmel i særskilte love. Dette nødvendiggør, at de særlige regler, der gælder for præmieobligationslån, medtages i loven. Regeringen agter dog ikke at udstede præmieobligationslån i større omfang.

Ved udgangen af 1983 udgjorde restbemyndigelsen til optagelsen af indenlandske statslån 36,4 mia kr., jfr. tabel 1.

Tabel 1. Indenlandsk låntagning og lånebemyndigelse.

Nominal værdi, mill. kr.

Restbemyndigelse ultimo 1982.....	104.966
Salg til Nationalbanken i 1983	116.582
Indfrielse af statsgældsbeviser og statsobligationer i 1983.....	47.975
Restbemyndigelse ultimo 1983.....	36.359

Statens indenlandske låntagning sker gennem salg af statspapirer til Nationalbanken, som herefter udbyder papirerne i takt med markedets efterspørgsel. Statens indenlandske bruttolåntagning har i 1983 udgjort 116,6 mia kr. til pålydende vær-

di. Afdrag og indfrielse har i samme periode andraget 48,0 mia kr., således at nettolåntagningen har udgjort 68,6 mia kr. Opgjort til kursværdi har staten brutto optaget indenlandske statslån for 101,1 mia kr. Bruttofinansieringsgraden (dvs. bruttosalg af statspapirer til kursværdi i forhold til bruttokasseunderskuddet) udgjorde for samme periode ca. 89 pct. Bruttofinansieringsgraden varierede i perioden 1979-82 mellem 71 og 78 pct.

Bruttokasseunderskuddet indeholder en række efterhånden betydelige poster, som ikke har indenlandsk likviditetsvirkning, således at bruttofinansieringsgraden ikke giver et dækkende billede af statens nettolikviditetspåvirkning. De vigtigste af disse poster omfatter renter og afdrag på statens udlandsgæld, lån og anden bistand til udviklingslande, nettobidrag til EF samt Nationalbankens nettooverførsler til staten. Hvis bruttokasseunderskuddet korrigeres for disse betalinger, fremkommer en korrigeret (indenlandsk) bruttofinansieringsgrad, der i de seneste fire år i gennemsnit har udgjort op mod 100 pct., således at statsfinansierens indenlandske likviditetspåvirkning stort set har været neutral. For 1984 forudsættes en korrigeret bruttofinansieringsgrad på over 100 pct. Stigningen i forhold til de senere års gennemsnit skal ses på baggrund af den ventede udvikling i de øvrige likviditetsbestemmende faktorer. Efter en årrække med betydelige underskud på den private sektors betalingsbalance overfor udlandet og tendenser til nedbringelse af den private sektors nettogæld til udlandet, er der nu udsigt til en privat nettovalutatilgang. Der vil imidlertid fortsat være et behov for at sikre sådanne renterelationer mellem indland og udland, at der ikke opstår risiko for større omlægninger af privat udlandsgæld til indenlandske lån. Af hensyn til de pengepolitiske styringsmuligheder forudsættes derfor et mindre løft af finansieringsgraden i forhold til gennemsnittet for de senere år.

I finanslovforslaget for 1984 skønnes bruttokasseunderskuddet at udgøre 116,1 mia kr. Det tilsvarende skøn for det korrigerede (indenlandske) bruttokasseunderskud er 88,3 mia kr.

F.t.l. om optagelse af indenlandske statslån

Den søgte bemyndigelse på indtil 75 mia kr. i pålydende værdi med tillæg af rest fra tidligere bemyndigelser ventes under hensyntagen til kursstab ved emissionen og med fuld dækning af det indenlandske bruttokasseunderskud at række ind i 1985. Bemyndigelsen indeholder hermed en vis sikkerhedsmargin, hvilket er hensigtsmæssigt som følge af usikkerhed omkring udviklingen i likviditetsholdene.

Siden den seneste lånebemyndigelse (lov nr. 618 af 8. december 1982) omfattende en nettolåntagning på nominelt 100 mia kr. er der den 10. maj 1983 introduceret en ny vifte af statslån, samtidig med at samtlige eksisterende serier lukkedes for

tilgang. Udbuddet af lån med forskellige løbetider blev udvidet. På den korte del af markedet skete dette ved at forlænge de 2-årige statsgældsbevisers emissionsperiode fra 3 til 9 måneder, hvorved der til enhver tid vil være 3 (mod før 1) åbne statsgældsbevisserier, der successivt lukkes, når restløbetiden andrager ca. 1½ år. De enkelte serier af statsgældsbeviser forventes herigennem at opnå større dybde, således at store transaktioner til enhver tid kan gennemføres uden kurspåvirkning. Løbetidsspektret udvidedes desuden gennem introduktion af et ca. 15-årigt statsobligationslån. Viften af statsobligationer består herefter af lån med løbetider på 5, 10, 15 og 20 år, jfr. tabel 2.

Tabel 2. De indenlandske statslån vilkår.

Betegnelse	Restløbetid (år) ¹⁾		Emissionsperiode	Terminstidspunkt	Afdragsprofil
	Absolut	Gennemsn.			
<i>Åbne låneserier</i>					
<i>før 10. maj 1983:</i>					
12% statsgældsbevis.....	2,2	2,2	3 mdr.	20. i 3. kv. md.	Stående lån
10% S 1987.....	3,8	2,3		15.4	Seriellån
8% og 10% 1979/89.....	6,1	3,1		15.8	Opsat seriellån
8% og 10% 1979/91.....	7,9	4,4	Åben indtil videre	15.5	Opsat seriellån
12% S 2001.....	17,6	9,1		15.2	Seriellån
<i>Åbne låneserier</i>					
<i>fra 10. maj 1983:</i>					
10% statsgældsbevis.....	1,6	1,6	9 mdr.	20. i 2. kv. md.	Stående lån
10% statsgældsbevis.....	1,9	1,9			
10% statsgældsbevis.....	2,1	2,1			
10% S 1988.....	4,5	2,5	ca. 1 år	15.1	Seriellån
10% st.l. 1988.....	5,2	5,2	ca. 1 år	15.9	Stående lån
10% S 1993.....	9,8	5,3	ca. 1 år	15.4	Seriellån
10% st.l. 1993.....	10,0	10,0	ca. 1 år	15.6	Stående lån
10% S 1999.....	16,0	8,0	ca. 2 år	15.7	Seriellån
10% S 2004.....	21,3	10,8	ca. 2 år	15.10	Seriellån

¹⁾ Primo juli 1983.

Emissionsperioderne for statsobligationerne påtænkes fastsat til ca. 1 eller 2 år, afhængigt af lånenes løbetid. Emissionsperioderne på statsobligationslånene havde hidtil været variable (helt op

til ca. 4 år), men er nu standardiseret med henblik på etablering af en fast vifte af løbetider, idet der ved lukning af serierne påtænkes åbnet nye med samme oprindelige løbetider.

37 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag)

Man har fastholdt princippet om een årlig rente- og afdragstermin på statslånene. Terminstidspunkterne på de nye lån er søgt fordelt jævnt over året ud fra såvel et statsfinansielt likviditet-sudjævningssynspunkt som et investorbehov for et mere jævnt cash-flow. Den »gamle« låneviftes terminstidspunkter var koncentreret på 1. halvår. Terminerne på de 10- og 20-årige serielån, der især ventes afsat til institutionelle investorer, er placeret under hensyntagen til de to store terminer på realkreditmarkedet henholdsvis i april og oktober.

Statgældsbevisernes terminstidspunkt er flyttet fra den 20. i 3. kvartalsmåned til den 20. i 2. kvartalsmåned, således at disse papirer i højere grad kan fungere som placeringsmulighed med henblik på betaling af skatter og afgifter (især selskabskat og merværdiafgift).

Statsobligationslånene er som hovedregel udformet med afvikling som »rene« serielån, således som det har været tilfældet siden 1980. Et investorbehov for at få suppleret de 5- og 10-årige serieobligationslån med stående obligationslån er tilgode-set. Hensigten hermed er at muliggøre en mere individualiseret portefølje hos især institutionelle investorer.

Den pålydende rente blev i maj 1983 under hensyntagen til den seneste tids kraftige rentefald fastsat til 10 pct. Af hensyn til interessen for at sikre et kontinuert salg af statspapirer fastholdtes princippet om uopsigelig for statspapirerne. Det er endvidere hensigten at tilpasse den pålydende rente i lyset af renteutviklingen.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

ad § 1

Bestemmelsen svarer til den seneste lånebemyndigelse (lov nr. 618, 8. december 1982), idet dog præmieobligationslån er blevet omfattet af bemyndigelsen.

ad § 2

Bestemmelsen svarer til den seneste lånebemyndigelse (lov nr. 618, 8. december 1982), idet dog nyudstelser af præmieobligationslån og forlængelser af eksisterende præmieobligationslån er blevet omfattet af bemyndigelsen.

ad §§ 3, 4, 5 og 6

Disse bestemmelser svarer til bestemmelser, der er indgået i tidligere love om præmieobligationer.